

ÖZEL
SANKO OKULLARI

**BENİMLE
OYNAR MISIN?**

ÖZEL SANKO OKULLARI
ANASINIFI REHBERLİK BÜLTENİ

Benimle Oynar Mısın?

Çocuğuma kitaplarla öğretmeyi denedim,
Afallayıp şaşkınlıkla suratıma baktı.
Disiplin altına almak için net ifadeler kullandım,
Hiç de kazançlı çıkmadım.
Ümitsizliğe kapıldım, vazgeçtim.
"Ben bu çocuğa nasıl ulaşacağım?" dedim ve ağladım.
Anahtar kelimeyi verdi elime:
"Gel" dedi, "oyna benimle."

(Aletha Solter tarafından uyarlandı.)

Çocuklar İçin Oyunun Önemi

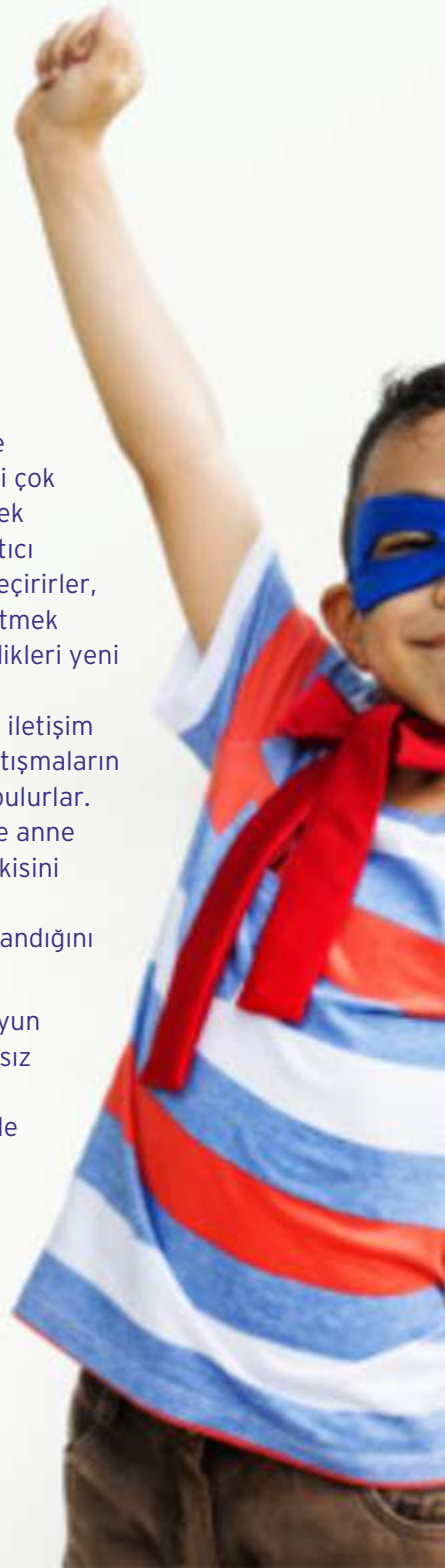
Çocuklarımızla ne zaman oyun oynamaya başlamalıyız? Çocuklar kaç yaşına kadar oyun oynar? Oyunla mı öğretmeliyiz, oyun da hep öğretmeli miyiz? Her ebeveyn bu büyüü etkinlikle ilgili pek çok konuyu merak eder. Bebekler doğduğu andan çocukluk dönemine, çocukluk döneminden yetişkinliğe kadar hayatın her alanında oyuna ihtiyaç duyar. Örneğın ilk oyunlardan biri olan Cee-e oyunu ile çocuklar, bize her zaman aynı şeye gülebileceklerini gösterirler. Bu eğlenceli oyunda bebekler henüz nesne sürekliliğini kazanmadıkları için, biz yüzümüzü her kapattığımızda yok olduğumuzu düşünürler ve bizi yeniden gördüklerinde ise orada olmamıza şaşırarak çok eğlenirler. Bu ortadan kaybolma oyunu da bebeklere ayrılık anksiyetesi ile baş etmeyi öğretir. Cee-e oyununda olduğu gibi her oyun kendi içinde gizli bir kazanım barındırır.

Çocuklar için vazgeçilmez bir yaşama biçimi olan oyun, çocuğın duygu düşünce ve deneyimlerini ifade etmesine fırsat sunan en doğal araçtır. Çocuklar oyun aracılığıyla; motor becerilerini, dil becerilerini, sosyal becerilerini, yaşam becerilerini geliştirirler. Bununla birlikte karar verme, kurallara uyma, başkalarına karşı saygılı ve dürüst olma, davranışlarını denetleme ve problem çözme becerilerini de geliştirme fırsatı bulurlar. Çocuk, oyuna sadece oyalanmak ya da eğlenmek için gereksinim duymaz. Oyun, gerçek hayatın provasıdır.

Çocuklar oyun yoluyla başarma duygusunu öğrenir, kazanmak kadar kaybetme gerçeğinin varlığı ile yüzleşir, neyin kabul edilebilir neyin kabul edilemez olduğunu öğrenirler. Oyun içerisinde olmaktan keyif aldıkları için de herhangi bir olumsuzlukla karşılaştıklarında hayal kırıklığına uğrayıp pes etmezler.

Çocuklar için tek başına oyun, akranlarıyla oyun ve yetişkinlerle kurulan oyunun her birinin önemi çok fazla ve kazanımı çok çeşitlidir; tek başına oyun oynadıklarında yaratıcı düşünme becerilerini harekete geçirirler, sıkılma durumu ile bireysel baş etmek onlara hayal güçlerini kullanabildikleri yeni çözüm yollarını öğretir. Çocuklar akranlarıyla oyun oynadıklarında iletişim becerilerini, sosyal ilişkileri ve çatışmaların çözüm yollarını öğrenme fırsatı bulurlar. Ebeveynleriyle oynadıklarında ise anne babalarıyla güvenli bağlanma ilişkisini besleyerek; sevildiklerini, değer gördüklerini ve isteklerinin karşılandığını hissederler.

Yetişkinlerin çocuklarıyla etkili oyun oynadığı anlarda oyundan bağımsız pek çok sorun kendiliğinden çözülebilir. Böyle düşünüldüğünde çocuklar için hem bireysel oynamak hem akranlarıyla oynamak hem de anne babalarıyla oynamanın hepsi çok önemlidir ve birinin eksikliği bile çocuğun gelişiminde önemli etkilere neden olacaktır.

Oyunun

İyileştirici Gücü

Çocuğun duygusal yaşantısı hakkında fikir sahibi olmamızı sağlar.

Çocuklar oyun içeriklerine ebeveynleriyle ya da akranlarıyla yaşadıkları sorunu yansıtabilirler. Evcilik oynarken kendi ebeveynlerinin rollerine bürünebilir ve onları taklit edebilirler. Akranlarıyla birlikte oynarken baş etme becerileri, özgüven düzeyleri ve kişilik özelliklerine dair ipuçları verirler. Oyun, çocuklarla yapılan ruhsal çalışmaların temelidir. Çocuklar kendilerini yetişkinler kadar rahat ifade edemedikleri için onları tanımanın en iyi yolu, oyunlarını gözlemlemek ve oyunlarına dahil olmaktır. Çocuk oyun yoluyla gerçek yaşamda kendisini rahatsız eden durumları veya diğer kişilerle paylaşamadığı olumsuz duyguları ifade edebilir ve bu olayları sembolik olarak oyunlarına yansıtabilir. Rahatsız edici durumu oyunlarında tekrar tekrar deneyimleyerek travmatik etkiyi azaltmaya çalışabilir. Örneğin; iğne yapılmaktan korkan bir çocuk, oyun içerisinde bebeğine ya da arkadaşına iğne yaparak bu deneyimiyle baş etmeye çalışıyor olabilir. Çocuklar oyun içerisinde süper kahraman olmayı ya da silah ve benzeri eşyalarla oynamayı tercih edebilirler.

Böyle durumları hemen şiddet içerikli diye yorumlayıp yasaklama eğiliminde olmamalıyız. Çocuğun bu tarz oyunları gözlemlenmelidir, süper kahraman olup ne yapmak istediği ya da silahı nasıl kullanmayı tercih edeceği önemlidir. Çocuklar agresyonu dışı vurmak amacıyla şiddet içeren nesnelere kullanmak isteyebilir ya da güçsüz olduğunu düşündüğü bir konuda bir sihirli güce ihtiyacı olduğunu düşünebilir. Gözlem doğru şekilde yapıldıktan sonra durumla ilgili çocuklarla konuşulmalıdır ya da oyuna dahil olarak problemi çözmesine yardımcı olunmalıdır.

Kural ve sınırları öğretirken ebeveyni ile olumlu duygusal yaşantısını devam ettirmesini sağlar.

Ebeveynler çocuklarına neyin yapılabileceğini ve neyin yapılamayacağını öğretirken, net ve kararlı bir tutum benimsemeleri gerekir. Böyle anlarda çocukların agresyon tepkilerini önlemek için keyifli geçirilen zamanlara da ihtiyaç duyulur.

Teknolojinin olumsuz etkileri ile baş etmeye yardımcı olur.

Teknolojinin yoğun kullanımı genellikle çocukların boş zamanlarını nasıl değerlendireceklerini bilememelerinden kaynaklanır. Videolar ve oyunlar çocuklara keyifli ve eğlenceli gelir. Teknoloji kullanımı ile ilgili sınırlama yaparken, bunun yerine gerçek yaşam aktivitesini koymak önemlidir. Çocukları farklı materyallerle oynamaları için teşvik etmeliyiz. Bu konuda onlara liderlik edebilir, yeni oyunlar öğretebilir ve birlikte oynamanın teknoloji kullanımından daha keyifli olduğunu fark etmelerini sağlayabiliriz.

Oyun çocuğa başarısızlık endişesi duymadan istediği kadar deneme yapma fırsatı sunar. Özgüvenli çocuklar yetiştirmeye çalışırken sıklıkla onlara 'sen yapabilirsin' mesajı vermeye çalışırız. 'Sen yapabilirsin' demek yerine yapabildiğini görmesine fırsat yaratmak gerçek bir özgüven gelişimi sağlar. Çocuklar oyun oynarken eğlendiği ve mutlu olduğu için; sıkılmadan, tekrar tekrar deneyerek kazanmak ya da başarmak isteyecektir.

Nasıl Oyun Oynamalıyız?

Anne babanın oyun hakkındaki algıları, inançları ve tutumları çocuğun oyunlarını etkiler. Ebeveynler çocukların oyunlarına oyalanma aracı olarak bakmamalıdır. Oyunun, çocuğun en önemli işi olduğu ve çocukların kendilerini oyun yoluyla ifade ettiği unutulmamalıdır.

Oyalamak için değil, gerçekten oynamak için oynayın.

Çocuklar gerçekten oyun oynamadığınızda, orada durup rol yapmaya çalıştığınızda bunu çok iyi hissederler. Çocuğunuzla o anı derinlemesine yaşayın. Çocuğunuz oyun oynamaya heyecan duyduğunuzu hissetmeli ve sizin de en az kendisi kadar eğlendiğinizi görmelidir. Oyun esnasında televizyon izliyor olmanız ya da telefonunuzla zaman geçirmeniz çocuğunuza sadece oyalandığı mesajını verecektir. Oyundan zevk alın ve onunla bu mutlu anı yaşayın.

Çocuğun oyununa merakla dahil olun.

Çocuğunuzun iç dünyasına, kurguladığı karaktere, konuşma tarzına ve oyunun senaryosuna merak duyun. Merakla izlediğinizde 'seni ve seninle ilgili her şeyi önemsiyorum' mesajı vermiş olursunuz.

Çocuğunuzla oyun oynarken her zaman öğretici olma amacı taşımayın.

Bir şeyin amacı o şeyi yapma isteğinizden daha önemliyse o oyun değildir. Oyun oynarken sık sık düzeltmelerde bulunmayın. 'Uçak öyle değil böyle yapılır' ya da evcilik oyunu esnasında 'dikkat et yemeği dökeceksin' diye müdahalelerde bulunmayın. Bırakın çocuğunuz hayalindeki uçağı yapsın ya da oyun içerisinde yemeği dökmek istiyorsa döksün. Oyun oynayan çocuk kimi zaman bilinçli kimi zaman bilinçsiz şekilde öğrenir ancak temel amaç öğretme olduğunda bu oyun olmaktan çıkar. Çocuklarla oyun oynarken öğretmek istediğimiz değerlerle ilgili mesaj verebiliriz elbette ancak bu mesajı verirken çocuğumuzla eğlenmeyi, birlikte kahkaha atmayı unutmamalıyız.

Oyun oynarken çocuğunuzu şartsız kabul edin

Oyun esnasında çocuğunuzun hızlı ya da yavaş olmasına, sizinle rekabet içerisinde olma isteğine anlayışla yaklaşın. Çocuğunuzun tekrar tekrar aynı oyunu oynamasına izin verin. Çocuklar ya gerçekten hoşlandıkları şeyleri ya da baş etmeye çalıştıkları deneyimleri tekrarlama eğilimindedir.

Oyun, sizin planladığınız gibi devam etmeyebilir.

Kurduğunuz oyun belirli bir plan içerisinde başlayıp, bu plan bozulabilir ya da saçma gibi görülen bir oyuna dönüşebilir. Çocuğunuzun saçma oyununa ayak uydurun. Saçma oyun içerisinde siz de onun kadar eğlenin.

Saatlerce oyun oynamanız gerekmez, oynadığınız zamanın nitelikli geçmesi yeterlidir.

Nitelikli geçirilen yarım saatlik bir sürenin; çocuk ile paylaşımın kısıtlı olduğu, oynarmış gibi yapılan uzun saatlerden çok daha kıymetli ve ebeveyn-çocuk ilişkisi açısından daha etkili olduğu söylenebilir. Çocuklar oyunun sonsuza dek sürmesini isteyeceklerdir. Oyun süresinin bittiğini söylemek çocuğunuzu üzecektir. Bu son derece doğal bir tepkidir. Çocuğunuz bu duruma ağlayarak tepki gösterebilir. Amacınız çocuğunuzu ağlatmamak olmamalıdır. Ona yarın yeniden oynayabileceğinizi söyleyerek bu durumu anlaması için zaman tanımalısınız.

Yaratıcı Oyunu Geliştirmek

Çocuklarınızın sıkılmasına izin verin.

Yaratıcı oyun deneyime dayalıdır. Çocuklar yeni nesnelere deneyim imkanına sahip olduktan sonra bu nesnelere çeşitli kullanımlarına ilişkin düşünür ve oyun aracılığıyla öğrendiği kavramları zenginleştirir. Çocukların hayal gücünü ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirebilmek için öncelikle onların sıkılmasına izin vermeliyiz. Sıkılan ve o anı nasıl değerlendireceğini bilemeyen çocuklar düşünmeye başlar. Akıllarına yeni gelen bir şeyi düşünebilir ve yanlarında duran tesadüfi bir nesneyi bir şeye benzeterek bir oyun kurabilir. Çocuklar size sıkıldığını söylediğinde bu durumu onların yerine yönetmeye çalışmayın. Sıkılmasının çok normal olduğunu ve ne yapmak istediğini düşünebileceğini söyleyin.

Tek işlevi olan oyuncakları tercih etmeyin

Satın aldığınız oyuncak tüm parçalarıyla tek bir oyun seçeneği sunuyorsa, çocuğunuz bu oyuna kendi yaratıcılık becerilerini katmaya gerek duymayacaktır. Kuaför seti olan bir bebek aldığınızda çocuğunuza o bebekle nasıl oynaması gerektiğini direkt söylemiş olursunuz. Bunun yerine normal bir bebekle oynarken peçeteleri kıyafet yapmasına, çubuklardan tarak yapmasına fırsat tanıyın.

Farklı ve basit materyallerle oynaması için teşvik edin

Her evde bulunan basit materyallerle çocuğunuza neler yapabileceğini sorun. Bunun için mandal, çubuk, kaşık, pipet, kıyafet parçaları gibi nesnelere kullanabilirsiniz. Çocuğunuzla yaratma oyunu oynarken ne kadar farklı ürünler ortaya koyduğuna şaşıracaksınız.

Anne Babaya Öneriler

- Çocuğunuzla oyun oynarken gerçekten oyun oynamaya hevesli olmak en önemli başlangıç noktasıdır. Oyuna tüm varlığınızla katılmadığınızda çocuklar bunu hisseder.
- Birlikte oyun oynadığınız zamanlarda ailece oynanabilecek kutu oyunlarını ya da çocuğunuzun yaratıcılığını besleyen hayali oyunları tercih edebilirsiniz. Marketilik, oto yıkamacılık, otelcilik, evcilik, ğretmencilik gibi kurgusunu çocuğunuzun yönlendirdiği oyunlara dahil olabilirsiniz.
- Oyun içindeki ocuk kendine, çevreye veya oyuncaklara zarar vermediği sürece her Őey serbest bırakılmalıdır.
- Çocuğa oyun için uygun ortamın ve yaratıcılığını destekleyecek malzemelerin sağlanması gerekmektedir. Evin dağılması, küçük parçaların yere saçılması ya da odası haricinde oynamak istiyor olması olduğca normaldir. Böyle durumlarda oyuncaklarını toplaması gerektiğini hatırlatarak sorumluluk becerisine katkıda bulunabilirsiniz.
- Oyun, çocuğu tanımak için en büyük fırsattır. Kurallı oyun, yaratıcı oyun, hayali oyun ya da bahçe oyunları içerisinde sık sık çocuklarınızı gözlemlemek size yardımcı olacaktır.
- ocuğunuzla oyun oynadığınız dakikalarda telefon, televizyon ve ev işleri gibi uğraşlardan bir süre uzak durmaya çalışın. Nitelikli oyun için gereken, gerçek özenli iletişimi oyunlarınıza yansıtın.
- Çocuğunuzun oyununu birden bire kesmemeye zen gösterin. Onu ağıracağınız zamandan önce süreyle ilgili hatırlatma yapın ve oyununu bitirmesi için ona fırsat verin.
- Çocuğunuzun oyuncaklarını gruplarına göre ayırmaya zen gösterin. Kk ahşap

oyuncakların arabaların arasına karışıyor olması, çocuğunuzun oyuncuğına olan ilgisini azaltacaktır.

- Çocuğunuza her işlevi olan oyuncaklar almak yerine, kendisinin ona işlev katacağı oyuncaklar almayı tercih edin. Oyuncak çocuğunuzda merak uyandırmalı, onun kaslarını çalıştırmalı ve hayal gücünü artırmalıdır. Çocuğün çok amaçlı kullanabileceğı su, kil, kum gibi doğal malzemelerin yanı sıra tahta bloklar, lego gibi hayal gücünü kullanabileceğı oyuncaklar öncelikli seçilmelidir.
- Evinizde var olan oyuncakların farklı gelişim alanlarını destekleyici olmasına özen gösterin.
- Çocuğunuz evdeki oyuncaklarından sıkıldığında bir süre onları kaldırmak ve özlemesini sağlayın.
- Sürekli yeni oyuncak almak yerine evinizde var olan eşyalardan oyuncak yaratmasına fırsat verin. Bunun için öncelikle siz yaratıcılığınızı kullanın ve ona örnek olun.

Oyun oynama becerilerini geliştirmek için; Aletha J. Solter - Oyun Oynama Sanatı ve Orit Josefi Wiseman - Ebeveynlik Çocuk Oyunu (Değil) isimli kitaplardan yararlanabilirsiniz.

Melike KÖSEOĞLU
Psikolojik Danışman

ANASINIFI · İLKOKUL · ORTAOKUL
KOLEJ · FEN VE TEKNOLOJİ LİSESİ

ÖZEL
SANKO OKULLARI

sanko.k12.tr

sankookullari

SankoOkul